

Handläggare: Tora Gustafsson
Region Innerstad
Park- och gatubyrån
Tel: 508 262 58
tora.gustafsson@gfk.stockholm.se

2002-05-17

Dnr 2001-360-1908

Till
Gatu- och fastighetsnämnden

**Trafiksäkerheten vid upphöjda övergångsställen.
Uppdrag från gatu- och fastighetsnämnden.**

Förslag till beslut

Gatu- och fastighetsnämnden fattar beslut enligt kontorets förslag.

Olle Zetterberg

Göran Gahm

Mats Fager

SAMMANFATTNING

Kurt Hultgren har i en skrivelse till kontoret 2001-05-15 bett om kontorets bedömning av hur gällande regler ska tolkas vid upphöjda övergångsställen. Kontorets utlåtande togs i nämnden 2001-11-26 och kontoret fick samtidigt uppdrag av nämnden att föreslå åtgärder som ökar trafiksäkerheten vid upphöjda övergångsställen.

Kontoret föreslår att komplettering med målning och skyltning sker på de platser där man noterat att samspelet mellan gående och fordonsförare inte fungerar tillfredsställande.

UTLÅTANDE

Bakgrund

Kurt Hultgren har i en skrivelse till kontoret 2001-05-15 bett om kontorets bedömning av hur gällande regler ska tolkas vid upphöjda övergångsställen. Kontorets utlåtande togs i nämnden 2001-11-26 och kontoret fick samtidigt uppdrag av nämnden att föreslå åtgärder som ökar trafiksäkerheten vid upphöjda övergångsställen.

Analys

Under många år har väghållare arbetat med att skapa säkra platser där oskyddade trafikanter korsar motorfordonstrafik.

I samband med försök med 30-områden i innerstaden anlade kontoret ett antal genomgående gångbanor. Studier i samband med försöken med genomgående gångbanor vid infarterna till 30-områdena visade att de hade en god effekt vad gäller bilförarens benägenhet att väja för gående.

Utformningen av de genomgående gångbanorna gjordes med vissa skillnader i försöksområdena. De gångbanor där trottoaren har fortsatt, i samma nivå och med samma material, över tvärgatan är den lösning som fungerat bäst både trafiksäkerhetsmässigt och juridiskt. Detta bekräftas också av den tolkning som Svenska Kommunförbundet gjort av gällande regler.

På vissa platser har utformningen av de genomgående gångbanorna inneburit att funktionen blivit otydlig och att samspelet mellan bilister och gående inte fungerat.

Tolkning av gällande regler

Svenska Kommunförbundet har i en skrift tagit upp ett antal exempel på olika typer av genomgående gång- och cykelbanor och till dessa lämnat kommentarer om vilka regler som man bedömer gäller.

- ? En utformning där det upphöjda partiet har samma material som på båda sidor om korsningen och det inte markeras någon genomgående kantradie uppfyller kriteriet på "korsande gångbana". Detta innebär att den gående rent juridiskt är lika skyddad som på vilken gångbana som helst. Som bilist ska man lämna gående på gångbanan företräde.
- ? Om det på den korsande gångbanan eller cykelbanan finns markerat övergångsställe respektive cykelöverfart måste cyklister och fotgängare ta hänsyn till de fordon som närmar sig övergångsstället respektive cykelöverfarten. De för oskyddade trafikanter ytterst fördelaktiga regler som gäller på gångbanor och som i princip inte innebär några skyldigheter sätts ur spel och ersätts med hänsynsregler.
- ? En utformning där det upphöjda partiet har ett annat material än på båda sidor om korsningen och den genomgående kantradien är markerad uppfyller sannolikt inte kriteriet på "korsande gångbana". Detta innebär att de generella fördelsreglerna för gående inte gäller. Risken finns då att de flesta gående har uppfattningen att de ska lämnas företräde, eftersom gångbanan går i samma nivå över gatan.

Kontorets förslag/synpunkter

Kontoret föreslår att komplettering med målning och skyltning sker på de platser där samspelet mellan gående och motorfordon inte fungerar tillfredsställande.

På de platser som överensstämmer med tolkningen av upphöjd gångbana anser kontoret inte att åtgärder behöver göras eftersom det då finns risk att man försämrar de gåendes situation.

SLUT